Nieuws.brief

Lente editie 2017

v.u. Catherine Beddeleem
Rijmenamsebaan 94,
3190 Boortmeerbeek

natuurpunt Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.
Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 95.000 leden als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bomenrij, houtkant, beek of wegberm.
Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbeleid. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw
kan door overschrijving van 27,00 euro
op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:
Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016 60 61 62
info@natuurpunthaacht.be

Natuurpunt Haacht is nu ook telefonisch bereikbaar.

Voor het maken van meldingen aan onze terreinbeheerders vanop je wandeling, zoals bv ontsnapte grazers, beschadigde afrastering, sluikstorten, ontbrekende bewegwijzering, wandelpad in slechte staat, omgevallen bomen…

Dit gratis nummer kan u opslaan in de telefoon. Je vindt het ook her en der geafficheerd in onze reservaten.
0800/26.356

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan op bovenstaand adres!

Bestuur

Catherine Beddeleem , Voorzitter
catherine.beddeleem@telenet.be
0477 99 90 05

Isa Van Horenbeeck, Secretaris
vanhorenbeeckisa13@hotmail.com
016 84 48 09

René Verdonck , Penningmeester
016 60 62 58

VOORWOORD

De lente is in het land!
Vogeltjes twitteren en bouwen nieuwe nesten,
Mieren komen uit de grond
Hier en daar vliegt heel voorzichtig
een eerste zwaluw in het rond
In onze tuin en de reservaten gaan bloemetjes bloeien,
In de vijver dartelt hier en daar een vis
En dat het betekent echt…
Dat het eindelijk weer lente is!

De padden en kikkers kregen al onze steun om de soms gevaarlijke wegen over te steken.
Wandelaars komen genieten van de ontluikende natuur…
Ons beheersteam schiet terug in actie. Elke eerste zaterdag van de maand wordt de er aan de antitankgracht en Haachts Broek gewerkt in de natuur. Vele handen maken lichter werk, dus als je het voelt kriebelen, kom er dan gewoon bij… wij en de natuur zijn er jou dankbaar voor.

Binnenkort (30/04) hebben we de wandeling 'De bijtjes en de bloemetjes' waar we van de zoete lentelucht, de bloesems en bijtjes kunnen genieten. Richard, Thomas, Steven en Bes zullen jou wegwijs maken in de wondere wereld van het lentegeweld.
Op zondag 5 mei halen we de vroege vogels uit bed om vogels te spotten en te luisteren naar de ontwakende natuur. Vroeg opstaan doet pijn, maar we verzachten dit door jullie lekkere koffie en koeken aan te bieden na de wandeling…
Op zondag 21 mei haalt Richard terug de kamsalamanders boven. Die dag wordt het gezond wandelen en genieten van natuur, erfgoed en geschiedenis aan de antitankgracht.
Op zondag 21 juni gaan we terug op stap met Bes in het Haachts Broek, die laat je de mooiste plekjes zien en bewonderen.

Allemaal leuke activiteiten waarop we jullie van harte welkom heten!

Groeten en tot dan,
Catherine Beddeleem
Voorzitter natuurpunt Haacht.

STUDIE

FUIKEN IN DE ANTITANKGRACHT EN POELEN

Mogelijks heb je ze al zien liggen tijdens je tocht langs de Antitankgracht en / of poelen, onderstaande fuiken in het water.

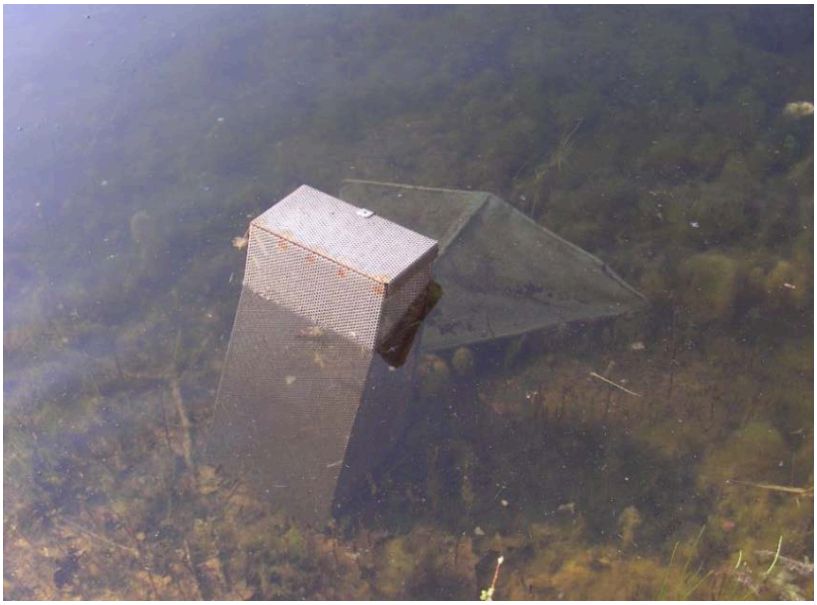

Deze zijn geplaatst voor onderzoek en populatietelling van salamanders. (project van Natuurpunt Haacht en Natuurpunt studie, in samenwerking met ANB - Agentschap voor Natuur & Bos, VLM - Vlaamse Landmaatschappij en HYLA - Amfibieënwerkgroep)

Mogen we dan ook vragen deze fuiken onaangeroerd te laten.
Daar amfibieën een longfunctie hebben, is het van het grootste belang dat de fuiken steeds deels boven water uitsteken, zodat gevangen exemplaren lucht kunnen happen.

Dagelijks worden deze door erkende onderzoekers gecontroleerd.

Mocht je toch een fuik bemerken die, om een of andere reden, onder water zit, tracht deze toch deels boven water te leggen. Neem eventueel contact met het onderzoeksteam - Richard Soille 0486 369 052.

Alvast bedankt!

Wil je zelf eens aanwezig zijn tijdens een inventarisatie? Mail naar Richard@soille.be en we bezorgen je data en uren

BEHEER

PADDENOVERZET 2017

Het was (weer) een moeilijk jaar. Vele dagen met “kans op”, maar dikwijls weinig of niets. In totaal hebben we dit jaar 203 amfibieën over gezet (bij 15 actiedagen). Enkele betere dagen, maar echte “bomdagen” waren er niet. (op 7/03/2013 waren er 343 overzetten....)

Waren er minder trekkers? Gebeurde de trek vooral s’nachts? (we hebben weet van enkele dagen dat er pas rond 23u trek was...)

Positief alvast dat er weinig verkeersslachtoffers geteld werden. (wat elke ochtend gecontroleerd werd)

Alvast aan alle helpende handen.... Bedankt voor jullie inzet.

Richard

OVERZICHT VOORBIJE ACTIVITEITEN

BEHEERSWERKEN DOOR HAACHTSE SCHOLEN

In maart kwamen de Haachtse lagere scholen ons ondersteunen, op donderdag 9 maart was het eerst de beurt aan het vijfde leerjaar van Haacht-Station. Ze hebben ons geholpen met het brandhout te verzamelen. In de namiddag kwamen de gemeenteschool van Haacht en Wespelaar langs. Ze hebben het laatste brandhout nog verzameld en meegeholpen met het klein hout in de verhakselaar te steken.

Op maandag 13 maart was het dan de beurt aan de zesde jaars van De Puzzel, ze hebben nog verder hout aangegeven voor de verhakselaar en hebben nog verder kleine boompjes afgedaan om licht te brengen op de antitankgracht.

VETTE VOGELWORKSHOP

Op 28 januari zijn ze met z'n zestienen gekomen om eerst aandachtig te luisteren naar hoe het leven van de vogel eruit ziet en vervolgens vol enthousiasme aan de vetbollen te beginnen voor de vogels in hun tuin.

NIEUWJAARSBRUNCH

Op 19 maart vond de Algemene vergadering plaats. We staken dit in een nieuw kleedje en boden een nieuwsjaarbrunch aan. Eerst konden we kijken en luisteren naar een beknopte voorstelling over wat we organiseerden en realiseerden in 2016 gevolgd door wat we willen doen in 2017. Nadien werd er bijgebabbeld bij een tas koffie ,een glaasje bubbels en lekkere hapjes.

UILENWANDELING

Op zaterdag 25 maart waren we met z'n 54 die kwamen luisteren naar de voorstelling van Hans over de uilen. Nadien zijn we op zoektocht gegaan in Wakkerzeel naar de steenuil, we hebben er gehoord, maar we hebben geen enkele steenuil gezien.

WEETJES EN WATJES OVER DE NATUUR

" Hier serveren we u geen zware kost, maar eerder borrelhapjes met een luchtig sausje.
Deze rubriek houdt je – al of niet ludiek – op de hoogte van de nieuwtjes in de natuur."

- **Foute vertalingen**
  Hoe komt het dat elke vogelaar over een biddende torenvalk spreekt?
  Ja, eigenlijk bidden ze voor het eten….. Dus toch een katholieke opvoeding.
  In werkelijkheid hangt de roofvogel bijna doodstil in de lucht door heel snelle vleugelslagen en als hij een prooi ziet stort hij zich daarop in duikvlucht.
  Dat "bidden" is een "niet-begrepen" vertaling van het Engelse " to prey" (jagen op prooien dus) en niet van "to pray" (bidden)

- **Ezelsbrugje "Een raap groeit in de grond"**
  Velen onder ons hebben moeilijkheden om Koolzaad en Raapzaad uit elkaar te houden. Beiden zijn kruisbloemigen (brassicaceae), hebben (bijna) verticale kelkbladeren en gele bloemetjes waarvan meestal een deel open is en een deel nog in de knop staat. Ze worden beiden in de landbouw als groenbemesters gebruikt.
  Een memotechnisch middel of ezelsbruggetje is het volgende: " Een kool groeit boven de grond en een raap groeit in de grond."
  Bij Koolzaad zitten de bloemknoppen iets boven de open bloemen.
  Bij Raapzaad zitten de bloemknoppen iets onder de open bloemen.

- **Seks in de natuur: Vleermuizen**
  In de vorige nieuwsbrief vroegen we ons af hoe het mogelijk is dat vleermuizen paren in de herfst, een dracht hebben van 2 tot 3 maanden en dat de jongen geboren worden in mei – juni.
  Het antwoord is zeer eenvoudig: de vrouwtjes beschikken over een vliesje in de baarmoederhals (een soort spermatheek) waarin de zaadcellen opgeslagen worden tot na de winterslaap. Dan pas bevrucht het vrouwtje zichzelf zonder tussenkomst van het mannetje.
  Het beste seizoen om te paren is inderdaad de herfst. Dan zijn de vleermuizen op zijn sterkst. Ze zijn immers op hun maximale gewicht om de winter door te komen. In de wintermaanden zijn er bijna geen insecten en houden vleermuizen een winterslaap om niet te verhongeren. Ze worden tijdens de winterslaap wel een paar keer wakker, verhuizen soms naar een betere plaats en ook dan wordt er wel eens gepaard.
  Bij het begin van de lente hebben ze 25% van hun lichaamsgewicht verloren en zijn ze verzwakt. De lente is dus niet het ideale seizoen (voor vleermuizen) om te paren. Maar dat de jongen geboren worden in mei – juni is natuurlijk wel ideaal. Dan zijn er insecten in overvloed om de jongen groot te brengen.

  Oh ja …. En hoe zit het met de huwelijksbeloften?
  Van partnertrouw is er bij vleermuizen geen sprake. Zowel mannetjes als vrouwtjes paren met wie ze kunnen.

- **Nadenkertje voor volgende nieuwsbrief**
  Als symbool voor de liefde wordt vaak een engeltje met pijl en boog afgebeeld.
  Zouden er echt dieren bestaan die liefdespijlen afschieten naar hun partner?
  (wordt behandeld in een volgende nieuwsbrief)

EEN BIJZONDERE VRAAG

WAT HEBBEN ZWALUWEN MET HET WEER TE MAKEN?

Tegen dat je deze nieuwsbrief in de brievenbus vindt, zijn ze er plots weer: onze zwaluwen. De boden van de lente. Maar vergis je niet: **Eén zwaluw maakt de lente niet.**

En hoe langer we ze te zien krijgen op het einde van de zomer, des te beter. Want: **Blijven de zwaluwen lang, wees voor de winter niet bang.**

Een andere weerspreuk luidt als volgt: **Vliegen de zwaluwen laag, nadert een regenvlaag. Vliegen de zwaluwen hoog, 't blijft overwegend droog.** Een variant op deze spreuk luidt: **Als de zwaluwen scheren over water en wegen, dan komt er zeker regen**. Onze voorouders hadden al snel door dat zwaluwen op insecten jaagden en als er slecht weer op komst was, vlogen de insecten en dus ook de zwaluwen laag. Zwaluwen eten vooral vliegende insecten. Vliegen en muggen maken het hoofdbestanddeel uit van hun menu.

Ook wisten onze voorouders dat het een zegen was om zwaluwnesten in de buurt te hebben. Een zwaluw eet gemakkelijk een paar 10 000 insecten op per seizoen. De spreuken liegen er niet om: **Zwaluwen onder het dak, brengen stuivers in je zak.** Minder logisch, maar getuigend van een christelijke inslag of van bijgeloof – je mag kiezen – zijn volgende spreuken: **Waar de zwaluw het huis siert, zal het hemelvuur voorbijgaan** en een andere variant luidt: **Als een zwaluw zijn nest aan een huis timmert, blijft dit bewaard voor blikseminslag.**

Waar onze voorouders meer problemen mee hadden, was de vraag waar de zwaluwen in de winter bleven. Van vogeltrek hadden ze nog niet gehoord. De Grieken (Aristoteles) en de Romeinen (Plinius) dachten dat zwaluwen een winterslaap hielden zoals vele zoogdieren. En nog in de 19de eeuw (Baron Cuvier) dacht men dat zwaluwen de winter doorbrachten onder water. Zoals vele amfibieën zouden ze op de vijverbodem de komst van de lente afwachten. Eigenlijk nog niet zo dwaas als je weet dat zwaluwen drinken door laag over het water te scheren en door met de ondersnavel water op te scheppen. Gelukkig weten wij nu dat onze zwaluwen de winter in Afrika doorbrengen.

De zwaluwen die we het best kennen zijn natuurlijk de Huis- en Boerenzwaluw. Andere soorten zoals Nacht- , Oever- of Gierzwaluwen kennen en zien we veel minder. De Boerenzwaluw is gemakkelijk te herkennen aan zijn lange en gevorkte staart. Zijn buik is ook niet wit maar eerder crèmekleurig. Over die lange staart gesproken, de vrouwtjes van de boerenzwaluw hebben een duidelijke voorkeur voor mannetjes met de langste staart. Eigenlijk is dit eigenaardig want een lange staart beperkt de wendbaarheid van een zwaluw …. toch belangrijk als je hele dagen achter insecten moet jagen. Maar ja ….. de logica van een vrouwtje boerenzwaluw ontgaat mij blijkbaar ook al.

De Huiszwaluw – trouwens één van onze 8 Haachtse koesterburen – is mooi wit-zwart gekleed. Zijn staart is korter en minder gevorkt dan bij de Boerenzwaluw. En twijfel je nog welke soort het is, even googelen en je weet het weer.

En tot slot nog iets over de huwelijkstrouw. Ook hier is er een duidelijk verschil tussen de Huis- en Boerenzwaluw. Waar boerenzwaluwen erg trouw zijn aan hun partner, nemen huiszwaluwen het niet zo nauw met de huwelijksbeloften. Een broedpoging die mislukt – al is het te wijten aan de kat of slecht weer – is al voldoende om van partner te wisselen. Wel zijn beide soorten redelijk trouw aan hun broedplaats …. Dus nesten laten staan!!!

Broeden er zwaluwen in je buurt, prijs je dan gelukkig en geniet dan in de volgende maanden van deze sierlijke luchtacrobaten!!!

René

ACTIVITEITEN

WANDELEN IN ONZE NATUURGEBIEDEN

Wandelen in onze natuurgebieden kan op twee manieren: u bent natuurlijk eerst en vooral erg welkom op onze geleide wandelingen. Onder begeleiding van een erkende natuurgids wordt een vast traject (namelijk de afgepijlde wandeling die vertrekt én aankomt aan de sporthal in Wespelaar) afgelegd langs de knapste plaatsjes in onze reservaten. U steekt heel wat op van planten- en dierenleven en over het beheer van onze reservaten alsook over de algemene werking van Natuurpunt Haacht. Soms zijn de wandelingen thematisch en gaan ze bijvoorbeeld uitsluitend over paddenstoelen, planten of vogels…

De activiteitenagenda vindt u op onze website http://www.natuurpunthaacht.be én steeds in deze nieuwsbrief.

Anderzijds kan u natuurlijk ook zelfstandig wandelen. U bent dan vrij in uw vertrekuur en duur van de wandeling. Op onze website kan u een wandelkaartje (zie hiernaast) voor het Haachts Broek downloaden. De wandeling op het kaartje is dezelfde als deze die op terrein is afgepijld. Ideaal dus om niet langer te verdwalen in het avontuurlijke Haachts Broek!

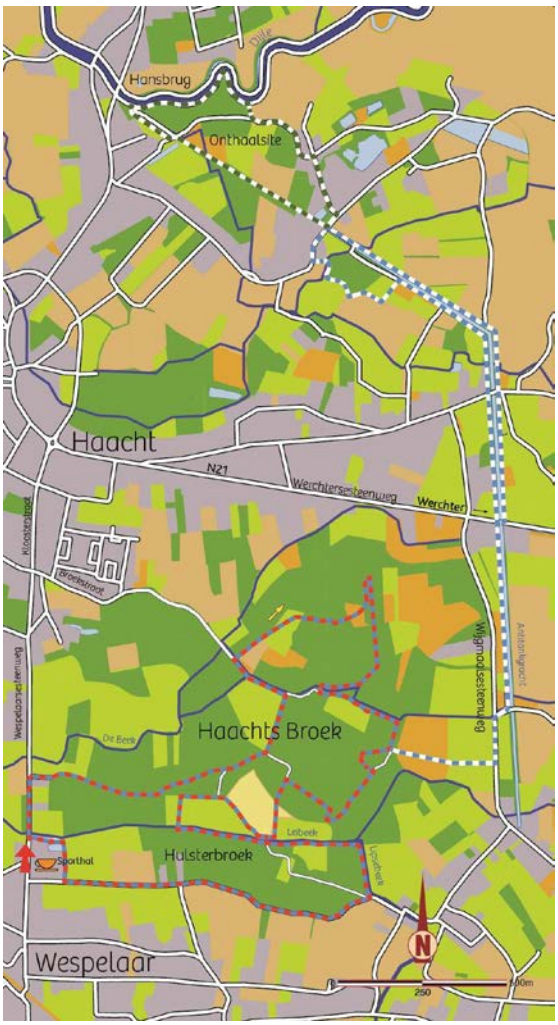

HONDEN AAN DE LEIBAND

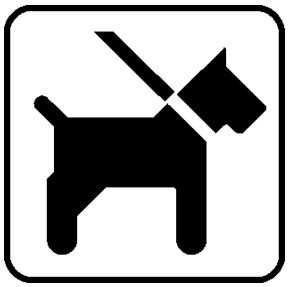

Tot groot genoegen merken wij dat het wandelpad doorheen het Haachts Broek veel bijval kent. Niet alleen behoud van de biodiversiteit is onze bekommernis, ook het openstellen van onze gebieden is voor ons een prioriteit.

We willen echter met klem herinneren aan de eenvoudige voorwaarden die wie hier tegenover durven stellen. Meer in het bijzonder als het aankomt op het wandelen met de hond. De hond mag mee, maar dient strikt aan de leiband gehouden te worden. Hierop kan geen enkele uitzondering geduld worden!

Nog steeds stellen wij vast dat wandelaars de hond vrij laten rondlopen, zelfs in het gedeelte waar de grote grazers vrij rond lopen! Ook moesten we helaas vernemen dat gedurende zijn wandeling door het broek een man in het aangezicht gebeten werd door een loslopende hond. We willen uiteraard graag alle verdere incidenten voorkomen. Het laatste waartoe we ons genoopt willen zien, is een verbod op het meenemen van de hond op de wandeling door het kwetsbare gebied, dat het Haachts Broek toch wel is.

Niet alleen wij als beheerder willen u hier beleefd om verzoeken, het is tevens bij de wet verplicht de hond aan te lijnen op wandelpaden en op andermans domein.

Wij rekenen stellig op uw begrip en medewerking en heten u verder zeer welkom in onze natuurgebieden.

Nieuws.brief

ACTIVITEITEN 2017

30 April **De bijtjes en de bloemetjes**

14u parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

De lente hangt in de lucht, de bloesems en bijen ook. Breng een bezoekje aan de hoogstam-boomgaard en laat je verwonderen door het lentegeweld…

---

6 Mei **Natuurwerkdag** **13u30**

Divers natuurbeheer in een van onze natuurgebieden.
Locatie: *Naargelang de werkplek wisselt de plaats van afspraak, meer info;: Johan De Meirsman – 0476 24 94 24*
Meebrengen: *Stevige schoenen en werkhandschoenen*

---

7 Mei **Vogels en koffiekoeken**

6u parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Het vroeg opstaan doet pijn, maar wat een degud dat je ervan hebt nadien. Een vogelconcerto, een wegspurtend ree … En dan zwijgen we nog van de lekkere koffie(koeken) achteraf.
Deelnameprijs: *3 euro per persoon, 2 euro voor Natuurpuntleden. Kinderen onder 12 jaar gratis.*

---

21 mei **Kamsalamanders, bunkers en kastelen**

14u Belevingspark 'Heerlijkheid van Roost' – Wilde heide Haacht

Wat hebben de kamsalamander, bunkers en kastelen gemeen? De Antitankgracht. Wandel mee en geniet van deze uitzonderlijke cocktail van natuur, erfgoed en geschiedenis.

---

3 juni **Natuurwerkdag** **13u30**

---

11 juni **De Bes'te Haachts Broek - wandeling**

14u parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Gids Bes neemt je mee naar de mooiste plekjes in het Haachts Broek en wijdt je in in haar geheimen.

---

6 augustus **Het grote vlinderweekend**

9u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

We beginnen met het leegmaken van de nachtvlinderval en bekijken wat er afgelopen nacht allemaal rondvloog. Nadien trekken we met het vlindernet het Haachts Broek in .

---

7 oktober **Natuurwerkdag** **13u30**

---

22 oktober **Paddestoelen en tikkeneikes**

9u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Paddenstoelen vind je in alle vormen, formaten en kleuren. Gids René neemt de grote mensen mee op sleeptouw. De kinderen gaan mee met gids Hans voor een korte paddenstoelenwandeling op maat en bakken nadien de lekkerste (winkel)-champignon-omletten.
Deelnameprijs: *3 euro per kind, 2 euro voor kinderen van Natuurpuntleden.*

---

5 november **Veggie eetdag**

Zaal 'onder de toren' - Haacht

Lekker eten en drinken voor meer en betere natuur in Haacht

---

18 november **Dag van de natuur**

13u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Opendeurdag van de Haachtste gebieden en het beheersteam. Kom je eens langs?

---

2 december **Natuurwerkdag** **13u30**

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan!

www.natuurpunthaacht.be

natuurpunt Haacht